

Ocena zasobów pomocy społecznej
na rok 2012 dla gminy Kazimierza Wielka

Autorzy:
Rafał Kaczmarczyk

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	4
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	9
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	11
6	Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego	12
7	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	15
7.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	16
7.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	16
8	Koszty zasobu instytucjonalnego	16
9	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej	17
10	Aktywność projektowo-programowa	19
11	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	20
12	Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	20
12.1	KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	20
12.2	KOSZTY	22
12.3	OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA	22
12.4	POWODY PRZYZNANIA POMOCY	24
12.5	POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ	24
12.6	POMOC W FORMIE USŁUG	25
12.7	POMOC INSTYTUCJONALNA	27
12.8	ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)	28
12.9	BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ	29
13	Wnioski końcowe	30

1. Wprowadzenie

Gmina Kazimierza Wielka położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego. Obszarem obejmuje powierzchnię 140 km². Obszar gminy podzielony jest na 42 sołectwa oraz miasto Kazimierza Wielka.

W gminie obecnie zamieszkuje ogółem 16817 mieszkańców.

Głównym źródłem utrzymania ludności jest rolnictwo.

Ocena zasobów pomocy społecznej opracowywana została w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej i jest podstawą do planowania budżetu na następny rok. Dokument charakteryzuje w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot finansujący i realizujący, w przekroju lat 2010-2012 z prognozą roku następnego. Ocena obejmuje także osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje problemów oraz ich rozkład ilościowy.

Obowiązek opracowania oceny zasobów pomocy społecznej wynika wprost z art. 16a ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 182 z późn. zm.), na mocy której gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej. W oparciu o uzyskane dane opracowany został dokument, wskazujący obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	16 994	16 877	16 817	16 757	16 697
KOBIETY						
Ogółem	2	8 716	8 659	8 627	8 595	8 563
Wiek 0-17	3	1 407	1 370	1 336	1 302	1 268
Wiek produkcyjny	4	5 065	5 010	4 991	4 972	4 953
Wiek emerytalny	5	2 244	2 279	2 300	2 321	2 342
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	8 278	8 218	8 190	8 162	8 134
Wiek 0-17	7	1 442	1 388	1 373	1 358	1 343
Wiek produkcyjny	8	5 790	5 769	5 741	5 713	5 685
Wiek emerytalny	9	1 046	1 061	1 076	1 091	1 106
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	1 062	1 222	1 210	1 250	1 270
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	631	753	783	815	825
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	79	73	67	65	63
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań w zasobie gminy	13	61	56	56	56	56
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie z zasobów gminy	14	12	15	15	15	15
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	1	1	1	1	1
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne	16	8	9	9	9	9
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun)	17	0	0	0	0	0
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun)	18	0	0	0	0	0
Liczba przedszkoli	19	1	1	2	2	2
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg. złożonych wniosków	20	0	11	11	11	11
Liczba szkół podstawowych	21	8	7	8	8	8
Liczba szkół gimnazjalnych	22	3	3	3	3	3
Liczba szkół ponadgimnazjalnych	23	8	8	8	8	8

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
W tym: liczba szkół przygotowujących do zawodu	24	5	5	5	5	5
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	25	2	1	1	1	1
Liczba bibliotek publicznych	26	2	2	2	2	2
Liczba domów kultury	27	1	1	1	1	1
Liczba obiektów sportowych	28	5	6	6	6	6
Liczba boisk przyszkolnych	29	20	18	23	23	23
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej	30	3	3	3	3	3
Liczba szpitali	31	1	1	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców, ubiegających się o status uchodźcy	32	X	X	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrost lub spadku

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	1 361	1 331	1 368	1 399
W tym: osoby długotrwale korzystające	2	573	631	682	702
Liczba rodzin	3	759	648	667	675
Liczba osób w rodzinach	4	1 941	1 654	2 177	2 225
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	5	759	648	667	672
W tym: osoby długotrwale korzystające	6	579	468	486	493
Liczba rodzin	7	471	574	590	615
Liczba osób w rodzinach	8	1 941	1 654	2 177	2 185
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	9		369	415	425
Liczba rodzin	10		193	405	415
Liczba osób w rodzinach	11		1 589	1 585	1 593
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	12		279	252	255
Liczba rodzin	13		164	185	195
Liczba osób w rodzinach	14		265	592	595
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba rodzin	15	759	648	667	672
Liczba osób w rodzinach	16	1 941	1 654	2 177	2 225
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2010	Rok 2011		
UBÓSTWO				
Liczba rodzin	17	445	474	490
Liczba osób w rodzinach	18	1 559	1 008	1 245
BEZROBOCIE				
Liczba rodzin	19	255	272	282
Liczba osób w rodzinach	20	886	942	952
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ				
Liczba rodzin	21	97	85	90
Liczba osób w rodzinach	22	258	175	168
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA				
Liczba rodzin	23	24	103	105
Liczba osób w rodzinach	24	43	216	220
BEZRADNOŚĆ (PROBLEMY)				
Liczba rodzin	25	98	41	45
Liczba osób w rodzinach	26	555	202	212
ALKOHOLIZM				
Liczba rodzin	27	83	47	52
Liczba osób w rodzinach	28	402	193	220
NARKOMANIA				
Liczba rodzin	29	3	3	5
Liczba osób w rodzinach	30	9	5	12
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA				
Liczba rodzin	31	18	20	22
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ				
Liczba rodzin	32	13	11	13
BEZDOMNOŚĆ				
Liczba rodzin	33	3	6	7
Liczba osób w rodzinach	34	3	6	7
OPUSZCZENIE ZAKŁADU KARNEGO				
Liczba rodzin	35	4	5	5
Liczba osób w rodzinach	36	11	15	15
ZDARZENIA LOSOWE				
Liczba rodzin	37	5	4	5
Liczba osób w rodzinach	38	21	14	20
KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE				
Liczba osób	39	0	0	0
SIEROCTWO				
Liczba rodzin	40	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	41	X	X	X
PRZEMOC W RODZINIE - OFIARY PRZEMOCY				
Liczba rodzin	42	84	105	78

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba osób w rodzinach	43	361	398	246	252
PRZEMOC W RODZINIE - SPRAWCY PRZEMOCY					
Liczba osób	44	0	0	0	0
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba osób	45	0	0	0	0
WYBRANE KATEGORIE OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
KOBIETY					
WIEK 0-17					
Liczba osób	46	210	227	214	222
W tym: osoby długotrwale korzystające	47	105	135	110	111
WIEK PRODUKCYJNY					
Liczba osób	48	363	350	384	395
W tym: osoby długotrwale korzystające	49	181	120	180	190
WIEK EMERYTALNY					
Liczba osób	50	65	50	40	45
W tym: osoby długotrwale korzystające	51	30	28	21	20
MĘŻCZYŹNI					
WIEK 0-17					
Liczba osób	52	248	244	234	230
W tym: osoby długotrwale korzystające	53	122	112	115	110
WIEK PRODUKCYJNY					
Liczba osób	54	448	442	465	470
W tym: osoby długotrwale korzystające	55	120	225	239	252
WIEK EMERYTALNY					
Liczba osób	56	27	18	31	37
W tym: osoby długotrwale korzystające	57	15	11	17	19
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIŁEK STAŁY					
Liczba osób	58	61	57	58	60
Liczba świadczeń	59	571	557	573	597
Kwota świadczeń w złotych	60	217 875	219 600	235 914	248 610
W tym:					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	61	49	51	52	54
Liczba świadczeń	62	482	494	503	527
Kwota świadczeń w złotych	63	203 911	207 400	219 799	232 495
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	64	12	6	6	6
Liczba świadczeń	65	89	63	70	70
Kwota świadczeń w złotych	66	13 964	12 200	16 115	16 115
ZASIŁEK OKRESOWY					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba osób	67	127	129	128	130
Liczba świadczeń	68	467	429	482	500
Kwota świadczeń w złotych	69	148 100	137 512	180 452	200 000
W tym:					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	70	111	110	117	119
Liczba świadczeń	71	428	381	460	418
Kwota świadczeń w złotych	72	132 618	125 551	171 728	191 728
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	73	10	8	4	4
Liczba świadczeń	74	24	20	8	8
Kwota świadczeń w złotych	75	10 328	6 126	1 954	2 245
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	76	6	11	7	7
Liczba świadczeń	77	15	28	14	14
Kwota świadczeń w złotych	78	5 154	5 835	6 770	8 200
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	79	0	0	0	0
Liczba świadczeń	80	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	81	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM					
Liczba osób	82	1 027	336	572	580
Kwota świadczeń w złotych	83	402 473	409 319	418 053	429 000
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSILEK					
Liczba osób	84	222	220	193	195
Liczba świadczeń	85	33 651	26 021	25 230	26 250
Kwota świadczeń w złotych	86	143 715	141 165	125 937	132 145
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	87	218	218	191	193
Liczba świadczeń	88	33 201	25 504	24 950	25 000
Kwota świadczeń w złotych	89	141 575	138 850	124 568	130 000
SCHRONIENIE					
Liczba osób	90	0	3	0	0
Liczba świadczeń	91	0	317	0	0
Kwota świadczeń w złotych	92	0	2 540	0	0
UBRANIE					
Liczba osób	93	0	0	0	0
Liczba świadczeń	94	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	95	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba osób	96	2	5	1	1
Liczba świadczeń	97	2	5	1	1
Kwota świadczeń w złotych	98	2 091	7 250	864	1 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	99	13	18	20	25
Liczba świadczeń	100	136	115	197	257
Kwota świadczeń w złotych	101	236 065	273 415	393 627	495 000
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓŁEM					
Liczba osób	102	18	16	17	19
Liczba świadczeń	103	2 078	5 874	7 230	8 500
Kwota świadczeń w złotych	104	85 734	70 491	86 770	98 250
W TYM: SPECJALISTYCZNE					
Liczba osób	105	0	0	0	0
Liczba świadczeń	106	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	107	0	0	0	0
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	108	0	0	0	0
Liczba świadczeń	109	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	110	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	111	112	134	114	125
Liczba osób w rodzinach	112	370	468	396	468
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	113	987	1 061	702	795
Liczba osób w rodzinach	114	3 622	3 819	2 245	2 498
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	115	26	3	7	7
Liczba osób w rodzinach	116	97	24	26	30
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem	117	78	196	117	145
W tym: liczba osób z kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	118	0	0	0	0
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	119	0	0	0	0
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	120	0	0	0	0
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA					
Liczba osób	121	X	X	X	X
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba osób korzystających z usług	122	X	X	X	X
INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW					
Liczba osób korzystających z usług	123	X	X	X	X
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
RODZINY SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM					
Liczba rodzin	124	X	X	X	X
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	125	X	X	X	X
RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE					
Liczba rodzin	126	X	X	X	X
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	127	X	X	X	X
RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE					
Liczba rodzin	128	X	X	X	X
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	129	X	X	X	X
RODZINNY DOM DZIECKA					
Liczba rodzin	130	X	X	X	X
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	131	X	X	X	X
USAMODZIELNIENIE					
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE					
Liczba świadczeń	132	X	X	X	X
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba świadczeń	133	X	X	X	X
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba świadczeń	134	X	X	X	X
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE					
Liczba świadczeń	135	X	X	X	X
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba świadczeń	136	X	X	X	X
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba świadczeń	137	X	X	X	X
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	138	X	X	X	X
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba osób	139	X	X	X	X
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba osób	140	X	X	X	X

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	823	793	764	980
Kwota świadczeń w złotych	2	2 746 632	2 565 134	2 393 952	3 680 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE					
Liczba świadczeń	3	55	78	119	120
Kwota świadczeń w złotych	4	341 650	479 849	729 596	742 560
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY					
Liczba świadczeń	5	344	336	336	338
Kwota świadczeń w złotych	6	631 584	616 743	617 355	619 650
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	7	130	87	76	98
Kwota świadczeń w złotych	8	130 000	87 000	76 000	98 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	9	130	132	116	130
Kwota świadczeń w złotych	10	130 000	132 000	116 000	130 000
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych gminy (art.22a ustawy o świadczeniach rodzinnych)					
Liczba świadczeń	11	0	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	12	0	0	0	0
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					
Liczba rodzin	13	45	53	53	65
Kwota świadczeń w złotych	14	285 837	330 369	340 948	420 000
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba osób	15	149	148	142	143
Kwota świadczeń w złotych	16	146 000	151 000	172 897	185 000
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	17				
Kwota świadczeń w złotych	18				
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	19				
Kwota świadczeń w złotych	20				
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	21				
Kwota świadczeń w złotych	22				
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					
Liczba osób ogółem	23				
Kwota świadczeń w złotych	24				
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	25				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Kwota świadczeń w złotych	26				

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1					
Liczba miejsc	2					
Liczba osób korzystających	3					
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM						
Liczba placówek	4					
Liczba miejsc	5					
Liczba osób korzystających	6					
W TYM:						
SRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	7					
Liczba miejsc	8					
Liczba osób korzystających	9					
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	10					
Liczba miejsc	11					
Liczba osób korzystających	12					
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	13	0	0	0	0	0
Liczba miejsc	14	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	16					
Liczba miejsc	17					
Liczba osób korzystających	18					
RODZINNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19					
Liczba miejsc	20					
Liczba osób korzystających	21					
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓLEM						
Liczba placówek	22					
Liczba miejsc	23					
Liczba osób korzystających	24					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓLEM						
Liczba placówek	25	0	0	0	0	0
Liczba miejsc	26	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	27	0	0	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	28	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0	0	0
DZIENNE PLACÓWKI WSPARCIA						
Liczba placówek	30	0	0	0	0	0
Liczba miejsc	31	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	32	0	0	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM						
Liczba placówek	33	0	0	0	0	0
Liczba miejsc	34	0	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	35	0	0	0	0	0
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	36	X	X	X	X	X
Liczba miejsc	37	X	X	X	X	X
Liczba osób korzystających	38	X	X	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	39	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	40	0	0	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	41	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	42	0	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	43	1	1	1	1	1
Liczba uczestników zajęć	44	40	40	40	40	40
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ						
Liczba placówek	45	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	46	0	0	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

6. Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego

POTRZEBY FINANSOWE NA ZWIĘKSZENIE ZASOBU INSTYTUCJONALNEGO

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Potrzeby	
		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Wartość nakładów ogółem	1		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	2		
Dotacje z budżetu państwa	3		
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM			
Wartość nakładów ogółem	4		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	5		
Dotacje z budżetu państwa	6		
W TYM:			
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY			
Wartość nakładów ogółem	7		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	8		
Dotacje z budżetu państwa	9		
DZIENNE DOMY POMOCY			
Wartość nakładów ogółem	10		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	11		
Dotacje z budżetu państwa	12		
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH			
Wartość nakładów ogółem	13		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	14		
Dotacje z budżetu państwa	15		
KLUBY SAMOPOMOCY			
Wartość nakładów ogółem	16		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	17		
Dotacje z budżetu państwa	18		
RODZINNE DOMY POMOCY			
Wartość nakładów ogółem	19		
W tym:			
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	20		
Dotacje z budżetu państwa	21		
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓLEM			
Wartość nakładów ogółem	22		
W tym:			

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Potrzeby	
			Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	23			
Dotacje z budżetu państwa	24			
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	25			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	26			
Dotacje z budżetu państwa	27			
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Wartość nakładów ogółem	28			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	29			
Dotacje z budżetu państwa	30			
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Wartość nakładów ogółem	31			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	32			
Dotacje z budżetu państwa	33			
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	34	X	X	X
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	35	X	X	X
Dotacje z budżetu państwa	36	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Wartość nakładów ogółem	37	X	X	X
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	38	X	X	X
Dotacje z budżetu państwa	39	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Wartość nakładów ogółem	40			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	41			
Dotacje z budżetu państwa	42			
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Wartość nakładów ogółem	43			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	44			
Dotacje z budżetu państwa	45			
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWE				
Wartość nakładów ogółem	46			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	47			

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Potrzeby	
			Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Dotacje z budżetu państwa	48			
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Wartość nakładów ogółem	49			
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	50			
Dotacje z budżetu państwa	51			

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie	Rok oceny	Potrzeby	
			Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie

7. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, stan na 31 grudnia)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
KADRA KIEROWNICZA					
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	1	2	2	2	2
W tym: kobiety	2	2	2	2	2
W tym:					
Wykształcenie wyższe	3	0	0	0	1
W tym: kobiety	4	0	0	0	1
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	5	2	2	4	4
W tym: kobiety	6	2	2	4	4
PRACOWNICY SOCJALNI					
Ogółem	7	7	7	8	9
W tym: kobiety	8	7	7	8	8
W tym wybrane kategorie pracowników socjalnych:					
Wykształcenie wyższe	9	4	5	6	7
W tym: kobiety	10	4	5	6	7
Wykształcenie średnie	11	3	2	2	2
W tym: kobiety	12	3	2	2	2
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	13	0	0	0	0
W tym: kobiety	14	0	0	0	0
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	15	0	0	0	0
W tym: kobiety	16	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	17	0	1	2	2	3
W tym: kobiety	18	0	1	2	2	3
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	19	9	10	11	13	13
W tym: kobiety	20	9	10	11	13	13
W tym wybrane kategorie pozostałych pracowników						
Wykształcenie wyższe	21					
W tym: kobiety	22					
Wykształcenie średnie	23					
W tym: kobiety	24					
Inne	25					
W tym: kobiety	26					

7.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1					
Zatrudnienie subsydiowane (staże, roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2					

7.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ (w osobach, w ciągu danego roku)

W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba osób ogółem w zespole	1					
W tym:						
Pracownicy socjalni	2					
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	3					

8. Koszty zasobu instytucjonalnego

KOSZTY ZASOBU INSTYTUCJONALNEGO

(zasób utworzony i finansowany przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, w tym także zasób zlecony do prowadzenia)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania	1	774 000	816 000	896 766	1 010 513	1 150 000
Z tego:						
Wydatki na inwestycje	2	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem na wynagrodzenia z pochodnymi	3	661 000	699 000	768 577	850 000	900 000
W tym: Wydatki ogółem na wynagrodzenia z pochodnymi finansowane z EFS	4	0	0	26 580	101 794	120 000
Pozostałe koszty utrzymania	5	113 000	117 000	128 199	160 513	250 000
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT NA 1 OSOBĘ KORZYSTAJĄCĄ LUB UCZESTNICZĄCĄ W ZAJĘCIACH						
Dom pomocy społecznej	6	0	0	0	0	0
Ośrodki wsparcia - ogółem	7	0	0	0	0	0
W tym:						
Środowiskowe domy pomocy	8	0	0	0	0	0
Dzienne domy pomocy	9	0	0	0	0	0
Noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych	10	0	0	0	0	0
Kluby samopomocy	11	0	0	0	0	0
Rodzinne domy pomocy	12	0	0	0	0	0
Mieszkania chronione	13	0	0	0	0	0
Ośrodki interwencji kryzysowej	14	0	0	0	0	0
Jednostki specjalistycznego poradnictwa	15	0	0	0	0	0
Placówki dziennego wsparcia	16	0	0	0	0	0
Placówki opiekuńczo - wychowawcze ogółem	17	X	X	X	X	X
W tym:						
Placówki typu rodzinnego	18	X	X	X	X	X
Centrum integracji społecznej	19	0	0	0	0	0
Klub integracji społecznej	20	0	0	0	0	0
Warsztat terapii zajęciowej	21	0	0	0	0	0
Zakład Aktywności Zawodowej	22	0	0	0	0	0

9. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ**
(zadania własne i zadania zlecone)

W złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	1 323 960	5 665 759	6 392 724	6 759 019	7 078 400
851 - OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2					
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	211 000	239 000			
852 - POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wydatki ogółem	4			2 343	15 000	20 000
85202 - Domy pomocy społecznej	5	236 000	273 000	293 627	315 000	329 000
85203 - Ośrodki Wsparcia	6					
85204 - Rodziny zastępcze	7			670	5 000	7 000
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8					
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9				45 000	50 000
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10		4 308 183	4 421 475	4 458 655	4 700 000
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11		35 491	42 821	46 000	50 000
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	330 000	317 000	418 053	420 000	430 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13					
85216 - Zasiłki stałe	14	218 000	220 000	235 914	248 610	260 000
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	15	X	X	X	X	X
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	16	91 000	71 000	682 261	727 970	745 000
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	17	2 960	3 085	4 400	5 000	5 600
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18	86 000	70 000	86 770	102 984	110 000
85231- Pomoc dla cudzoziemców	19					
W tym: Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	20					
85232 - Centra Integracji Społecznej	21					
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	22					
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	23	149 000	129 000	130 000	143 000	145 000
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	24					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85306 - Kluby dziecięce	25					
85307 - Dzienni opiekunowie	26					
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	27					
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	28					
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	29					
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	30			74 390	226 800	226 800
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	31					
Inne - środki EFS na projekty						
Liczba projektów EFS	32	0	0	1	1	1
Łączna kwota środków EFS	33	0	0	63 165	192 780	192 780

10. Aktywność projektowo-programowa

AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-PROGRAMOWA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE z EFS					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1			9	20
W tym:					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPIPS					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1				
W tym:					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienione wyżej)					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1				
W tym:					

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
	Rok 2010	Rok 2011		
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO				
Liczba zleceń ogółem	1			
Wartość zleceń w złotych	2			
W tym: dotacje w złotych	3			
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH				
Liczba zleceń ogółem	4			
Wartość zleceń w złotych	5			
W tym: dotacje w złotych	6			
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ				
Usługi opiekuńcze				
Liczba zleceń	7			
Wartość zleceń w złotych	8			
Specjalistyczne usługi opiekuńcze				
Liczba zleceń	9			
Wartość zleceń w złotych	10			
Prowadzenie placówki pomocy społecznej				
Liczba zleceń	11			
Wartość zleceń w złotych	12			

12. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

12.1. KADRA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	4	4	5	6	7	7
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	6	7	7	8	9	9
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	67	57	71	75	78	78
Dynamika (%)	4	X	85	125	106	104	100

Wskaźnik profesjonalizacji kadry

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających	1	2	2	3	6	6	7

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
specjalizację z organizacji z pomocy społecznej							
Liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	20	18	19	21	24	24
Wartość wskaźnika $w1+w2 / w3 \times 100\%$ (%)	4	10	11	16	29	25	29
Dynamika (%)	5	X	110	145	181	86	116

* nie ujęci w wierszu 1

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	6	7	7	8	9	9
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	6	7	7	8	9	9
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik wolontariatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
liczba wolontariuszy	1	0	0	0	0	0	0
liczba wszystkich pracowników	2	18	18	19	21	24	24
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0	0

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby / prognoza	2014 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	6	7	7	8	9	9
liczba mieszkańców	2	16 983	16 994	16 877	16 817	16 757	16 697
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 2000	3	0,71	0,82	0,83	0,95	1,07	1,08
Dynamika (%)	4	X	115	101	114	113	101

Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby / prognoza
liczba pracowników socjalnych	1	6	7	7	8	9
liczba rodzin (w tym osób samotnie gospodarujących) objętych pracą socjalną	2	573	987	1 061	702	795
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 50	3	0,52	0,35	0,33	0,57	0,57
Dynamika (%)	4	X	67	94	173	100

12.2. KOSZTY

Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza	2014 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	690 000	774 000	816 000	896 766	1 010 513	1 150 000
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 8	2	1 326 000	1 323 960	5 665 759	6 392 724	6 759 019	7 078 400
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	52	58	14	14	15	16
Dynamika (%)	4	X	112	24	100	107	107

12.3. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA

Wskaźnik deprivacji lokalnej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie	1	2 677	1 941	1 654	2 177	2 185
liczba mieszkańców	2	16 983	16 994	16 877	16 817	16 757
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	157,63	114,22	98,00	129,45	130,39
Dynamika (%)	4	X	72	86	132	101

Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń	1	579	579	468	486	493
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	829	759	648	667	672
Wartość wskaźnika procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w1 / w2 x 100%	3	70	76	72	73	73
Dynamika (%)	4	X	109	95	101	100

Struktura osób, którym udzielono pomocy i wsparcia według grup wiekowych i płci

rok		2010	2011	2012	2013 prognoza
OGÓŁEM	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	34	35	33	32
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	60	60	62	62
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	7	5	5	6
KOBIETY	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	15	17	16	16
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	27	26	28	28
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	5	4	3	3
MĘŻCZYŹNI	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	18	18	17	16
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	33	33	34	34
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	2	1	2	3

Wskaźnik pomocy pieniężnej

rok		2009	2010	2011	2012
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	341	0	369	415
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	733	759	648	667
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	47	0	57	62
Dynamika (%)	4	X	0	0	109

Wskaźnik pomocy niepieniężnej

rok		2009	2010	2011	2012
liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	392	0	279	252
liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	733	759	648	667
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	53	0	43	38
Dynamika (%)	4	X	0	0	88

12.4. POWODY PRYZNANIA POMOCY

Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Ubóstwo (%)	1	92	0	78	80	80
Bezrobocie (%)	2	37	0	44	46	46
Niepełnosprawność (%)	3	13	0	17	14	15
długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	2	0	4	17	17
bezradność (%)	5	11	0	17	7	7
Alkoholizm (%)	6	15	0	14	8	8
Narkomania (%)	7	1	0	1	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	4	0	3	3	4

Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	0	0	0	0	0
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	7	0	3	6	7
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	765	471	574	590	615
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	1	0	1	1	1
Dynamika (%)	5	X	0	0	100	100

12.5. POMOC W FORMIE ŚWIADCZEŃ

Wskaźnik zasiłku stałego

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	394	423	420	437	441

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
częstotliwość w miesiącach	2	11	10	10	10	10
średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	163	157	194	230	230
częstotliwość w miesiącach	4	10	7	11	12	12

Wskaźnik zasiłku okresowego

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	318	317	321	374	400
częstotliwość w miesiącach	2	3	4	3	4	4
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	309	310	330	373	459
częstotliwość w miesiącach	4	3	4	3	4	4
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	492	430	306	244	281
częstotliwość w miesiącach	6	2	2	3	2	2
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	423	344	208	484	586
częstotliwość w miesiącach	8	3	3	3	2	2
średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	0	0	0	0	0
częstotliwość w miesiącach	10	0	0	0	0	0

Wskaźnik zasiłku celowego

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	503	392	1 218	731	740

12.6. POMOC W FORMIE USŁUG

Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 61-70 lat	1	0	0	0	0	0
Liczba mieszkańców w wieku 61-70 lat	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100%	3	0	0	0	0	0

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
(%)						
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 71-80 lat	1	0	0	0	0	0
Liczba mieszkańców w wieku 71-80 lat	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 81 lat i więcej	1	0	0	0	0	0
Liczba mieszkańców w wieku 81 lat i więcej	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik kontraktu socjalnego

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób z zawartym kontraktem socjalnym *	1	63	78	196	117	145
liczba osób, którym przyznano świadczenie	2	733	759	648	667	672
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	9	10	30	18	22
Dynamika (%)	4	X	111	300	60	122

* dotyczy osób, które podpisały kontrakt (nie wliczając członków ich rodzin, którzy również mogą być beneficjentami kontraktu)

Wskaźnik interwencji kryzysowej

rok		2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba rodzin objęta pomocą w formie interwencji kryzysowej	1	26	3	7	7
liczba rodzin, którym udzielono pomocy	2	759	648	667	675
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	3	0	1	1
Dynamika (%)	4	X	0	0	100

Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktami socjalnym w KIS	1	0	0	0	0	0
liczba rodzin którym udzielono pomocy z powodu bezrobocia	2	0	0	255	272	282
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

12.7. POMOC INSTYTUCJONALNA**Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej**

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika $(w1 \times 100) / (w1 + w2)$	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika $(w1 \times 100) / (w1 + w2)$	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	0	0	0	0	0
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika $(w1 \times 100) / (w1 + w2)$	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych dla osób bezdomnych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności	1	2	4	3	0	0
liczba miejsc pobytu w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych	2	0	0	0	0	0
Wartość wskaźnika liczba osób przypadająca na 1 miejsce noclegowe w1 / w2	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

12.8. ODMOWY POMOCY I WSPARCIA (tylko w zakresie zagadnień związanych z pomocą społeczną)**Wskaźnik odmów**

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba decyzji odmownych	1	10	21	21	21	21
liczba decyzji przyznających zasiłek / usługę	2	1 020	1 052	1 083	1 183	1 200
Wartość wskaźnika w1/(w1+w2) x 100% (%)	3	1	2	2	2	2
Dynamika (%)	4	X	200	100	100	100

Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	1	8	21	20	20	20
liczba decyzji odmownych	2	10	21	21	21	21
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	80	100	95	95	95
Dynamika (%)	4	X	125	95	100	100

Wskaźnik odmów z powodu braku środków

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	1	0	0	0	0	0
liczba decyzji odmownych	2	10	21	21	21	21
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	0	0	0	0	0
Dynamika (%)	4	X	0	0	0	0

12.9. BUDŻET POLITYKI SPOŁECZNEJ

Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	1 075 000	100	1 323 960	100	5 665 759	100	6 392 724	100	6 759 019	100	7 078 400	100
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	264 000	25	211 000	16	239 000	4	0	0	0	0	0	0
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	2 343	0	15 000	0	20 000	0
85202 - Domy pomocy społecznej	147 000	14	236 000	18	273 000	5	293 627	5	315 000	5	329 000	5
85203 - Ośrodki Wsparcia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85204 - Rodziny zastępcze	0	0	0	0	0	0	670	0	5 000	0	7 000	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	0	0	0	0	0	0	45 000	1	50 000	1
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	0	0	4 308 183	76	4 421 475	69	4 458 655	66	4 700 000	66
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	0	0	0	0	35 491	1	42 821	1	46 000	1	50 000	1
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	316 000	29	330 000	25	317 000	6	418 053	7	420 000	6	430 000	6
85215 - Dodatki mieszkaniowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	221 000	21	218 000	16	220 000	4	235 914	4	248 610	4	260 000	4
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	51 000	5	91 000	7	71 000	1	682 261	11	727 970	11	745 000	11
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	0	0	2 960	0	3 085	0	4 400	0	5 000	0	5 600	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	76 000	7	86 000	6	70 000	1	86 770	1	102 984	2	110 000	2
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	0	0	149 000	11	129 000	2	130 000	2	143 000	2	145 000	2
85305 - Żłobki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	0	0	0	0	0	0	74 390	1	226 800	3	226 800	3
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* procentowy udział w wydatkach ogółem

13. Wnioski końcowe

Zaprezentowane dane ukazują lokalną sytuację społeczno-demograficzną gminy oraz niezbędne do realizacji kwestie społeczne. Ocena zasobów ma na celu podsumowanie obecnej sytuacji w gminie w poszczególnych dziedzinach, jakość życia mieszkańców oraz posiadane możliwości rozwoju. Gmina Kazimierza Wielka jest największą terytorialnie i populacyjnie jednostką samorządową w powiecie kazimierskim. Gospodarka gminy ma charakter typowo rolniczy. Gospodarstwa rolne są coraz bardziej zmechanizowane z tendencją do ich powiększania się, co skutkuje zwiększonymi dochodami. Dobrą praktyką w gminie jest organizacja corocznych konkursów na najładniejszą zagrodę, co mobilizuje mieszkańców do dbania o własne gospodarstwa. W gminie brak jest wprawdzie dużych zakładów pracy, ale zarejestrowanych jest w niej wiele podmiotów gospodarczych. Wpływa to w znaczny sposób na rozwój demograficzny naszego obszaru. Na terenie miasta szeroko rozbudowana jest sieć handlowa. Prowadzona działalność gospodarcza to w szczególności transport, firmy remontowo – budowlane, usługi, produkcja i handel wyrobów przemysłowych i spożywczych, gastronomia, gabinety lekarskie, apteki i inne. Liczba działających podmiotów gospodarczych jest jeszcze większa niż wskazują dane, ze względu na istnienie na terenie naszej gminy firm zarejestrowanych w innych gminach. Znaczną część mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Zasoby mieszkaniowe gminy nie są adekwatne do liczby osób oczekujących na mieszkania. Ta sytuacja dotyczy zwłaszcza mieszkańcy socjalnych. Liczba oczekujących systematycznie wzrasta, natomiast gmina czyni wszelkie starania, aby w najbliższej przyszłości zabezpieczyć odpowiednią liczbę tych lokali. Zarówno w mieście jak i sołectwach trwa ciągła rozbudowa sieci wodociągów i kanalizacji mająca na celu zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej w naszym regionie. Z roku na rok poprawia się również stan infrastruktury drogowej /budowa dróg, ulic, parkingów/. Prowadzone inwestycje są możliwe dzięki funduszom pochodzącym z budżetu gminy, ale również dzięki staraniom władz lokalnych w pozyskiwaniu środków z programów pomocowych. Na terenie gminy rozwija się baza rekreacyjno-sportowa. Funkcjonuje nowoczesna hala sportowa, kryta pływalnia, stadion miejski, korty tenisowe, boiska sportowe, oraz zmodernizowany i odnowiony park miejski będący wizytówką miasta i regionu. Na terenie miasta i gminy są obiekty oferujące miejsca noclegowe. Kazimierza Wielka kontynuuje budowę zbiornika retencyjnego na rzece Małoszówka z zapleczem umożliwiającym wypoczynek nad wodą. Teren wokół zbiornika ma być odpowiednio zagospodarowany. To ważna inwestycja dla Kazimierzy Wielkiej i okolic. Akwen retencyjny ma chronić ten teren przed podtopieniami, jakie występują na skutek obfitych opadów deszczu. Koszt inwestycji wynosi około 10 milionów złotych. Część tych wydatków pokryje dofinansowanie funduszy Unii Europejskiej. Stopa bezrobocia w powiecie kazimierskim wynosi około 12,2% i jest ona o wiele niższa w stosunku do stopy bezrobocia całego województwa Świętokrzyskiego, która wynosi ponad 15%.Wskaźnik ten jest zadowalający, gdyż dowodzi, że mieszkańcy poszukują różnych rozwiązań zmierzających do podjęcia zatrudnienia celem poprawy sytuacji swych rodzin. Niejednokrotnie wiąże się to z poszukiwaniem pracy w większych miastach lub wyjazdem z kraju w celach zarobkowych. Na terenie gminy nie wszędzie znajdują się podjazdy dla wózków inwalidzkich oraz inne udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w miejscach użyteczności publicznej. Likwidowanie barier architektonicznych uczyni gminę bardziej przyjazną tej grupie mieszkańców. Mocną stroną gminy jest wspieranie rozwoju istniejących świetlic wiejskich i tworzenie nowych placówek tego typu, tak, aby w sołectwach tworzyły się miejsca organizujące życie społeczności lokalnych. Jesienią 2011 r. odbyło się oficjalne otwarcie Gminnego Centrum Integracji Wiejskiej w Plechowie. Nowo otwarte Centrum służy mieszkańcom jako świetlica wiejska oraz siedziba Koła Gospodyń Wiejskich z Plechowa. Inwestycja w 60% dofinansowana była z Programu Operacyjnego Rozwoju Obszarów Wiejskich. Funkcjonująca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Kazimierza Wielka, rozszerza skalę działań profilaktycznych. Zadbano o to, aby było prowadzone poradnictwo psychologiczne i obejmowało rodziny zagrożone problemem uzależnień. Dobrym rozwiązaniem byłaby także możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnych oferowanych mieszkańcom gminy. Wiele osób wykazuje zainteresowanie tą formą pomocy. Codziennemu życiu klientów pomocy społecznej towarzyszą liczne problemy. Zmuszeni są do szukania wsparcia. Z analizy danych z lat 2010 – 2012 wynika, że nadal najczęstszymi przyczynami udzielanej pomocy jest bezrobocie, alkoholizm, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz przemoc w rodzinie. Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nadal utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. Wskazane jest wobec tego zabezpieczanie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy na rzecz swoich podopiecznych pracę socjalną. Ma ona na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, rozwijanie i wzmacnianie ich aktywności i samodzielności życiowej. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe metody i techniki stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Ważne jest zapewnienie odpowiedniej pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym, zarówno samotnym jak i pozbawionym opieki ze strony rodziny. Pożądane jest organizowanie opieki w miejscu zamieszkania, angażowanie pomocy sąsiedzkiej, aktywizowanie środowiska lokalnego, jak również w ostateczności kierowanie do placówek zapewniających opiekę całodobową /Domy Pomocy Społecznej/. Z kolei także na uwagę zasługuje fakt emigracji, który z punktu widzenia pomocy społecznej ma dwa oblicza. Z jednej strony wpływa na poprawę sytuacji finansowej rodzin, z drugiej natomiast prowadzi do tzw. eurosieroctwa. Dzieci małżonków wyjeżdżających z kraju pozostawiane są często pod opieką dziadków, niejednokrotnie już starszych ludzi, których przerasta opieka nad wnukami. W skrajnych przypadkach dzieci pozostają pod opieką starszego rodzeństwa. Instytucje działające w obszarze pomocy społecznej na terenie naszej gminy cechuje szeroka sieć współpracy. W jej skład wchodzi podmioty o różnych obszarach działania – zarówno tematycznych /pomoc społeczna, edukacja, ochrona zdrowia /, jak i terytorialnych /szczebel gminny, powiatowy, ogólnopolski/. Coraz większego znaczenia nabiera wspólne działanie w celu poszukiwania skutecznych form pomocy wykraczających poza zakres działania i możliwości pojedynczych organizacji /Zespół Interdyscyplinarny/. Należy także wzmocnić współpracę z organizacjami pozarządowymi. Wskazana jest troska o tworzenie dobrego, przyjaznego klimatu do rozwoju współpracy, podejmowania działań instytucji niosących pomoc ludziom. Wymiar istniejących problemów społecznych ukazuje konieczność znacznych nakładów i środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze nie tylko pomocy społecznej, ale również rynku pracy, ochrony zdrowia, polityki mieszkaniowej i oświaty.